

AALBORG UNIVERSITET

School of Engineering and Science
www.ses.aau.dk

05.05.2014; rev. 09.09.2016

Principper for gruppedannelse

1 Baggrund

Gruppedannelsesprocesser er en essentiel del af den projektorganiserede arbejdsform på AAU, og processerne er af stor betydning for de studerendes trivsel og læring i projektarbejdet. Som oftest forløber gruppedannelserne godt, men gruppedannelserne kan for nogle studerende også opleves som usikre, kaotiske og i visse tilfælde ubehagelige og forbundet med social eksklusion.

Som udgangspunkt er der en række forskellige interessenter involveret i gruppedannelserne og ofte med varierende interesser. De vigtigste interessenter er de studerende (herunder både stærke og svage), semesterkoordinatorer (der er overordnede ansvarlige for processerne) og universitetet som helhed (faglig/pædagogisk/didaktisk).

Dette notat forsøger at opstille nogle værktøjer til hjælp ved gruppedannelsesprocessen, herunder forskellige muligheder for forløbet af processen, og dækker også de problemer, der kan opstå hermed, herunder studerende der ikke kan komme i en gruppe og efterfølgende mulighed for opsplitting af grupper.

2 Overordnede principper

Helt overordnet kan gruppedannelser varieres fra de helt administrative inddelinger, hvor universitetet har det fulde ansvar (eksempelvis P0) til processer fuldt styret af studerende. På trods af forskellige holdninger og ønsker til gruppedannelser er der dog en række forhold, som der umiddelbart er bred enighed om:

- Det er som udgangspunkt et godt princip, at ingen grupper er lukkede, før alle er i en gruppe.
- Specielt på de første semestre af uddannelser er der forhold, der kan tale for mere styrede gruppedannelsesprocesser (eksempelvis administrativt fordelte grupper).
- På semestre med internationale studerende er fordeling af nationaliteter/internationale studerende i forskellige grupper som udgangspunkt hensigtsmæssig.
- Studerende lærer som udgangspunkt noget forskelligt ved at arbejde i forskellige grupper, hvorfor dette bør tilstræbes.
- Projektvejledning handler ikke kun om faglig vejledning, men også pædagogisk vejledning, hvorfor det er vigtigt, at vejledere professionelt er klædt på til at støtte og udfordre de studerende i hensigtsmæssig håndtering af såvel gruppedannelses- som samarbejdsprocessen.
- Semesterkoordinatorerne skal have mulighed for at variere gruppedannelsesprocesserne, da der vil være forskel mellem forskellige uddannelser og semestre.

- Der bør være koordinering mellem semesterkoordinators, således at der sker en erfaringsoverlevering fra det tidligere semester i forhold til gruppedannelse og gruppearbejdet i det hele taget (dog uden stigmatisering af enkeltstuderende).
- Gruppedannelsesprocesserne bør som minimum evalueres i forbindelse med semesterevalueringerne.

Det kan være hensigtsmæssigt med visse semestre, der 'bryder' med de normale studenterstyrede gruppedannelsesprocesser med henblik på at sikre, at studerende ikke altid arbejder i samme gruppe. Dette kan eksempelvis ske via divergerende semesterstrukturer, andre arbejdsformer end 'AAU-projektet', forskellige gruppestørrelser eller nye gruppedannelsesprocesser.

3 Projektvalg

Semesterkoordinatoren har forud for semesterstarten indsamlet projektforslag fra vejledere og eventuelt studerende. Koordinatoren har i samarbejde med vejlederne sikret, at projektforslagene ligger inden for semesterets emne, og at de er realistiske i forhold til læringsmål, tidsramme, udstyr, laboratorier m.m.

Projektforslagene skal offentliggøres minimum en uge før semesterstarten. På visse semestre kan projektet være mere låst, eksempelvis som følge af at der skal laves noget specifikt laboratoriearbejde eller lignede. I disse tilfælde skal der dog stadig ved semesterstart foreligge en beskrivelse af projektet.

4 Gruppestørrelser

Gruppestørrelserne fastsættes i de enkelte studienævn efter aftale med skolen, men normalt anbefalede maksimale gruppestørrelser er:

- 1.-2. semester: 8 studerende pr. gruppe (normalt 7 studerende pr. gruppe)
- 3.-5. semester: 6 studerende pr. gruppe
- 6. semester: 4 studerende pr. gruppe
- 7. semester diplomingeniørprojekt skal udarbejdes individuelt
- 1.-3. semester kandidat: 6 studerende pr. gruppe
- 4. semester kandidatspeciale eller langt kandidatspeciale max. 3 studerende pr. gruppe.

5 Forskellige metoder til gruppedannelse

Fuld studenterstyring

De studerende styrer selv gruppedannelsesprocessen. Semesterkoordinatoren definerer betingelserne for og superviserer gruppedannelsen, herunder antallet af grupper, antal gruppemedlemmer i grupperne m.m. Det vil lette gruppedannelsen, hvis semesterkoordinatoren har mulighed for at melde betingelserne ud inden dagen for gruppedannelsen, så de studerende kan være forberedte på betingelserne for gruppedannelsen. Grupperne kan dannes efter, hvilke emner de studerende ønsker at arbejde med, og/eller hvilke personer de studerende ønsker at være i gruppe med. Grupperne er i udgangspunktet først dannet, når alle studerende er i en gruppe.

Erfaringsmæssigt forløber gruppedannelsesprocessen bedst, såfremt de studerende udviser:

- Ærlighed – sig hvad du mener, men sig det på en ordentlig måde.
- Åbenhed – fortæl hvad du tænker i de situationer, der kan/vil opstå i forbindelse med gruppedannelsen.
- Respekt – vis respekt for dine medstuderende. Også selvom det er nogen, du ikke umiddelbart har lyst til at danne gruppe med.
- Ansvarlighed – husk at du som studerende har et ansvar for, at gruppedannelsen forløber godt og ender med, at alle er tilfredse

Hvis det mod forventning viser sig, at en eller flere studerende påberåber sig retten til at skrive alene, kan dette ikke nægtes, men den/de studerende skal gøres bekendt med, at vejlederressourcen reduceres tilsvarende, eksempelvis proportionalt efter gruppestørrelse.

Hvis det viser sig, at de øvrige studerende nægter at optage en eller flere studerende i grupper (det er umuligt at lukke grupperne), sådan at der kommer ufrivillige løsgængere, kan der i visse tilfælde aftales en "betinget" optagelse i en gruppe, således at en studerende, der har svært ved at komme i en gruppe, optages betinget af, at samarbejdet mellem gruppen og den studerende forløber på passende vis. Herved kan gruppen forbeholde sig ret til at ekskludere den pågældende studerende inden for en aftalt tidsperiode (prøveperiode).

Det er semesterkoordinatorens ansvar løbende at følge gruppedannelsesprocessen og at gribe ind, hvis processen går i hårdknude. Semesterkoordinator er normalt ikke til stede ved selve gruppedannelsen, men skal være tilgængelig, hvis der opstår problemer. Hvis de studerende ikke selv magter at styre gruppedannelsesprocessen, skal semesterkoordinatoren gribe ind og eksempelvis fordele grupperne administrativt.

Delvis studenterstyring

Der kan være tilfælde, hvor det er hensigtsmæssigt at kontrollere gruppedannelsesprocessen i højere grad end ved fuld studenterstyring, men hvor det alligevel er muligt for de studerende selv at have indflydelse på gruppedannelsen.

Eksempelvis på første semester af kandidatuddannelser der optager studerende, hvor en del af de studerende kommer direkte fra den adgangsgivende bacheloruddannelse, mens de resterende kommer udefra. Der kan her være en interesse i, at der dannes blandede grupper, således at der både er AAU-bachelorer og øvrige studerende i hver gruppe. Semesterkoordinatoren kan her opsætte regler om, at der skal være et vist antal AAU-bachelorer og øvrige studerende i hver gruppe. De studerende kan under disse forudsætninger danne grupperne efter emnevalg og/eller efter hvem, man ønsker at være i gruppe med. De samme betingelser gælder, som hvis grupperne dannes helt frit vedr. problemer, hvis der er studerende, der ikke vil/kan komme i en gruppe.

Det skal dog pointeres, at der er andre muligheder i forbindelse med opstart af kandidatuddannelser. Studieordningen kan eksempelvis indeholde et introduktionsforløb for de studerende, der ikke kommer med en AAU-bacheloruddannelse, således at de sluses ind via det første semester, hvorefter alle studerende følger samme forløb efterfølgende og danner grupperne frit.

En anden variant af delvis studenterstyring er, hvis studiet ønsker at ryste posen, at grupperne ændres fra semester til semester. Her kan der opsættes regler om, hvor mange gruppemedlemmer fra det tidligere semesters gruppe, der må være i en ny gruppe.

Administrativ fordeling

I nogle tilfælde kan det være en fordel at fordele grupperne administrativt. Dette er typisk gældende på første semester af en uddannelse, hvor de studerende ikke kender hinanden. Denne fremgangsmåde kan dog være uhensigtsmæssig, hvis projektgrupperne arbejder med forskellige emner, da den enkelte studerende da fratages muligheden for frit valg af emne.

Ved administrativ fordeling kan grupperne sammensættes enten helt tilfældigt, eller grupperne kan eksempelvis sammensættes på baggrund af personlighedstest ud fra et ønske om, at en gruppe skal sammensættes af personer med forskellige kompetencer.

6 Opsplitning af gruppe

En gruppe studerende kan i yderste konsekvens splittes op, hvis samarbejdet ikke fungerer og hovedvejleder/semesterkoordinator aktivt har forsøgt mægling m.m. Alle de studerende har lige ret til det materiale (dokumenter, data, prototyper, forsøgsopstillinger m.m.), der eksisterer på det tidspunkt, opsplitningen finder sted. Før gruppen opsplittes, skal der være afholdt et afklarende møde med hovedvejleder og semesterkoordinator. Opsplitning skal ske i god tid inden projektperiodens afslutning, eksempelvis kan det præciseres, at opsplitning kun kan ske inden for de første 1-2 måneder af projektperioden.